

BESLUT

1993-09-20

231-3338-93

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Listershuvud i Mjällby socken, Sölvesborgs kommun

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Listershuvud
Kommun	Sölvesborg
Socken	Mjällby
Fastigheter	Hosaby 2:30 samt del av Hosaby 1:2 m fl se förteckning i bilaga 2
Markägare	Enligt förteckning i bilaga 4
Läge	Skogsområde mellan samhällena Norgersund och Hörvik
Koordinater	3E2g 4515
Ekonomisk karta	03416 Hällevik 03426 Hosaby 03427 Hörvik
Areal	Omkring 600 ha, varav land runt 475 ha och vatten runt 125 ha
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen
Naturgeografisk region	Skånes sediment- och horstområde
Naturtyper	Ädellövskog 350 ha (bokskog 130 ha, avenbokskog 80 ha, blandbe- stånd med bok, avenbok och ek 140 ha), klibbalskog 15 ha, hällmark 31 ha, kärr 3 ha, barrskog 8 ha, enbuskmarker 40 ha, ljung- och gräshed 25 ha samt åker och kul- turbeten 3 ha

BESLUT

1993-09-20

231-3338-93

1. Beslut

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 § naturvårdslagen, det på bifogad karta angivna området, omfattande fastigheterna Hosaby 2:30 m fl samt delar av fastigheterna Hosaby 1:2 m fl jämte till nämnda fastigheter hörande vatten enligt 1 kap 5 § jordabalken och 2 § lagen (1950:595) om gräns mot allmänt vattenområde som naturreservat.

Länsstyrelsen upphäver, med verkan från den dag då detta beslut vunnit laga kraft, samtidigt dels det tidigare beslut den 22 december 1959 enligt då gällande lagstiftning om bildande av naturminne (naturreservat enligt nu gällande naturvårdslag) inom del av området, dels - såvitt avser hela området - gällande förordnanden enligt 19 § naturvårdslagen i dess tidigare lydelse.

Det genom detta beslut avsatta reservatsområdet skall benämnas **Listershuvud**.

2. Syfte

Syftet med reservatsbildningen är dels att skydda och vårda ett från främst geologisk och biologisk-ekologisk synpunkt särskilt värdefullt område, som också har betydande kulturhistoriska värden, dels att trygga tillgången till ett för friluftslivet betydelsefullt strövområde.

3. Beskrivning

Reservatet består av den östra delen av restberget Listershuvud - Getabjär. Det är en tydlig drumlinbildning med kalt urberg i norr och morän avlagrad söder därom. Berget är ett s k kalottberg med en högsta höjd av 84 m ö h. Östersjöns olika utvecklingsstadier har sedan isavsmältningen avsatt strandvallar och strandklapper i morän på olika nivåer. Den högst belägna strandvallen ligger på nivån 54 m ö h. På Listershuvuds sydsluttning har inte mindre än 29 strandvallar urskiljts. Materialet i vallarna varierar från sand till klappersten. Den lägst liggande strandvallen, den s k Litorinavallen, är väl utbildad och löper längs kusten på ca 9 m ö h. De kritavlagringar som finns i området är mycket vittringsbenägna och har på några ställen urholkats så att den ovanförliggande moränen störtat in. Djupa trattformiga hål, doliner, har på så sätt bildats. De är exempel på s k karstvittring. I den nordligaste delen av området har grottor bildats i kritberget. Grottbildningen är ett av de största kända naturliga grottsystem i Sverige och är av stort geomorfologiskt värde.

Vegetationen inom området är mycket varierande. Längs östsidan av Listershuvud finns stora sammanhängande ädellövskogar, mestadels bok och avenbok. Den rena

BESLUT

1993-09-20

231-3338-93

avenboksskogen upptar en yta av ca 80 ha och är ett av de största sammanhängande avenbokbestånden i Sverige. Delar av reservatet har urskogskaraktär. I området finns vidare ett från naturvårdssynpunkt värdefullt odlingslandskap med små åkrar och naturbetesmarker.

Djurlivet är rikt med bl a tät rådjursstam. Fågellivet i lövskogen är särpräglad med bl a ett stort bestånd av stenknäck och regelbunden förekomst av mindre flugsnappare.

Ett försiktigt lövskogsbruk har länge bedrivits i området. I de mera svårtillgängliga delarna har inga avverkningar skett på lång tid. Härigenom har bestånd av urskogskaraktär med stora biologiska och ekologiska värden kunnat utvecklas. Stora delar av området har tidigare hållits öppna genom betning eller odling. Idag återstår endast begränsade partier av det tidigare öppna kulturlandskapet.

Genom sin storlek, rikedom på naturtyper, vida vyer över skog, odlingsmark och hav är det lämpligt som strövområde.

4. Ärendets beredning

För att skydda de från geologisk synpunkt värdefulla strandvallarna sydost om Listershuvud beslutade länsstyrelsen i december 1959 om avsättande av ett 87 ha stort område som naturminne (numera naturreservat). Inom reservatet råder förbud att utföra täkt av sten, grus och jord, utföra bebyggelse eller anlägga väg som innebär ingrepp i strandvallarna.

För hela området gäller vidare förordnanden enligt 19 § naturvårdslagen i dess lydelse före den 1 januari 1975, med bl a förbud att utan länsstyrelsens tillstånd utföra skogsodling på tidigare inte skogbärande mark, omföra lövskog till barrskog, uppföra helt ny byggnad, utföra grävnings- och andra förberedelsearbeten för bebyggelse.

För strandområdet gäller härutöver strandskydd upp till en bredd av 270 meter från strandlinjen.

I naturvårdsplanen för länet är Listershuvud-Getabjärområdet redovisat som ett särskilt skyddsvärt objekt (klass I-område). I planen förordas att bildande av naturreservat bör ske.

I översiktsplanen för Sölvesborgs kommun föreslås att naturreservat bildas av Listershuvud-Getabjärområdet.

Länsstyrelsen har genom beslut den 25 september 1987, med stöd av 11 § naturvårdslagen, meddelat ett tidsbegränsat förbud fram till den 25 september 1990 att utan länsstyrelsens tillstånd utföra all form av skogsavverk-

BESLUT

1993-09-20

231-3338-93

ning inom ett omkring 390 ha stort område för Listershuvud. Förordnandet har 1990-09-24 förlängts fram till den 25 september 1993. Syftet med förbudet är att kunna styra avverkningar till mindre känsliga delar av området och få ett rådrum för utredning och förhandling om bildande av ett slutligt naturreservat.

Ett antal ansökningar om tillstånd enligt 11 § naturvårdslagen att avverka i lövskogen har behandlats av länsstyrelsen. I vissa fall har tillstånd lämnats till viss avverkning, i några fall har ansökningarna avslagits. Överlantmätarmyndigheten har fått länsstyrelsens uppdrag att utföra värdering av det intrång som besluten medfört samt redovisat resultaten till länsstyrelsen. Samråd har underhand fortlöpande skett med företrädare för naturvårdsverket och kommunen.

Genom samarbete med förvaltaren av jordfonden, d v s lantbruksnämnden och numera lantbruksfunktionen inom länsstyrelsen har förvärv av fastighetsdelar inom området kunnat ske. Skiftena har sammanslagits till fastigheten Hosaby 2:30, som är bokförd på naturvårdsfonden. Hosaby 2:30 omfattar för närvarande sju skilda skiften med en sammanlagd landareal av runt 160 ha.

Ägare och innehavare av särskild rätt till marken har beretts tillfälle att senast den 15 augusti 1993 framställa erinran mot ett av länsstyrelsen upprättat förslag till reservatsbildning. Förslaget har vidare överlämnats för yttrande till bl a kommunen, naturvårdsverket m fl myndigheter och organisationer. Samtliga remissinstanser har tillstyrkt förslaget att bilda naturreservat. Av kommunfullmäktiges yttrande framgår bl a att för den del av fastigheten Hosaby 61:1 som skall ingå i reservatet måste gällande byggnadsplan (detaljplan enligt nuvarande lagstiftning) upphävas.

Länsstyrelsen kommer att uppta förhandlingar med ägare och innehavare av särskild rätt till marken angående ersättning av staten för intrång, i den mån pågående markanvändning försvåras, eller förvärv av berörd del av fastighet.

Länsstyrelsen erinrar om innehållet i 33 § naturvårdslagen. Häri stadgas att om överenskommelse inte träffats om ersättning enligt 26 och 30 § eller om inlösen av fastigheten enligt 27 §, åligger det den som vill göra anspråk på ersättning eller fordra inlösen att väcka talan hos fastighetsdomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas (alltså detta reservatsbeslut) har vunnit laga kraft, vid påföljd att han annars förlorar rätten att kräva ersättning eller inlösen.

BESLUT

1993-09-20

231-3338-93

5. Områdets betydelse och behov av skydd och vård

Listershuvud - Getabjärområdet har betydande naturkvaliteter, främst geologiska, biologiska och ekologiska värden. Det geologiska intresset är till största delen förknippat med de välutbildade strandvallarna. Dessa är även av stort pedagogiskt intresse då de möjliggör studium av Östersjön utvecklingshistoria. De biologiska och ekologiska värdena återfinns främst i de förhållandevis orörda och stora sammanhängande ädellövskogspartierna med avenbok, bok och ek.

Listershuvud-Getabjärområdet har också en tilltalande landskapsbild, kulturhistoriska värden samt är av stor betydelse för friluftslivet.

Området är beläget inom södra delen av Listerlandet som genom beslut av naturvårdsverket den 4 juli 1988 är av riksintresse för naturvården och friluftslivet enligt 3 kap 6 § naturresurslagen. Listershuvud-Getabjärområdet är en väsentlig del av riksobjektet Listerlandet.

Reservatet är genom sina märkliga geologiska bildningar och mångfalden av naturtyper med odlingsmarker samt stora och i betydande grad orörda ädellövskogar i behov av skydd och i de delar som inrymmer odlingslandskap av väl planlagda vårdåtgärder.

Listershuvud bör avsättas som naturreservat för att bevara dess geologiska bildningar, biologiska mångfald med främst orörda och stora sammanhängande ädellövskogar samt tilltalande äldre odlingslandskap. Härigenom kan också allmänhetens tillgång till området för friluftsliv garanteras.

6. Föreskrifter

För att trygga ändamålet med naturreservatet Listershuvud förordnar länsstyrelsen, med stöd av 8, 9 och 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen, att nedan angivna föreskrifter skall gälla för området.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla

att utföra nybyggnad

att förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning

att spränga, schakta, gräva eller dränera

BESLUT

1993-09-20

231-3338-93

- att använda kemiska bekämpningsmedel
- att bedriva täkt i någon form
- att uppföra flaggstång, mast eller antenn
- att anordna upplag
- att utföra fyllning
- att anlägga väg
- att riva stenmurar
- att utföra anordning eller anläggning
- att utföra all form av skogsavverkning eller bortföra torra träd eller stubbar inom sådana orörda skogspartier och impediment som med snedstreck angivits på bifogad karta.
- att utföra avverkning av lövskog inom skogsmark som ägs av staten
- att plantera träd och buskar eller plantera eller så andra växter
- att anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning.

Utan länsstyrelsen tillstånd är det vidare förbjudet

- att utföra avverkning i lövskog utanför de skogsområden som enligt vad som ovan sagts skall lämnas orörda
- att tillföra kalk
- att framdra luftledning
- att använda handelsgödsel annat än på åkermark

Ovanstående bestämmelser under punkt A skall dock inte vara hinder för

- * att ändamålsenligt sköta och nyttja reservatet enligt fastställd skötselplan
- * att underhålla befintliga vägar i de partier där avverkning får ske om detta är nödvändigt för skogs- eller jordbruks bedrivande
- * att underhålla befintliga kraft- och teleledningar, fyren "Listershuvud" eller anläggning för totalförsvaret

BESLUT

1993-09-20

231-3338-93

* att bedriva fiske

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till mark förpliktas tåla det intrång som följer av att åtgärder vidtas enligt skötselplanen för området såsom röjning, gallring, åkerbruk, betning och anordnande av stängsel, röjning av stigar, anordnande av parkeringsplatser samt uppsättande av informationsskyltar.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla

att gräva, borra, mejsla eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning

att skada stenmurar

att otillbörligt störa djurlivet

att släppa hund lös annat än vid jakt

att skada växande träd eller buskar eller vegetation i övrigt genom att gräva upp växter

att bortföra torra träd och stubbar

att tälta eller ställa upp husvagn eller husbil

att göra upp eld

att framföra motordrivet fordon annat än på härför upplåtna vägar

att på störande sätt utnyttja radio, grammofon, bandspelare eller dylikt

att nyttja området för övningar som verkar störande på allmänhetens friluftsliv i reservatet

att anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlik anordning

att rida annat än på skogsvägar eller stigar som är angivna på en till skötselplanen hörande karta.

att cykla annat än på vägar

Föreskrifterna för allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt i den mån pågående mark-

BESLUT

1993-09-20

231-3338-93

användning därigenom inte avsevärt försvåras. Markägare eller annan sakägare skall sålunda kunna utöva jakt eller fiske enligt gällande lagstiftning.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

1. Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan. Inom ramen för vad planen anger äger länsstyrelsen fortlöpande meddela anvisningar för skötseln.
2. Reservatet skall förvaltas av länsstyrelsen. Samråd skall vid förvaltningen fortlöpande ske med kommunen, skogsvårdsstyrelsen och markägarna.

För utförande av vårdåtgärder i området (betning och annan hävd av åkrar och betesmarker; röjning och gallring; underhåll av stigar, leder, vägar och parkeringsplatser) samt tillsyn skall uppdragstagare utses. Som uppdragstagare kan statliga myndigheter (t ex skogsvårdsstyrelsen), kommunen, föreningar och enskilda komma ifråga.

3. Reservatet skall genom skogsvårdsstyrelsens försorg utmärkas enligt svensk standard (SIS 031522).

Ikraftträdande

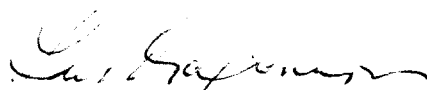
Detta beslut träder i kraft den dag beslutet vunnit laga kraft.

För den av beslutet berörda delen av fastigheten Hosaby 61:1, där byggnadsplan (detaljplan) gäller, träder reservatsbestämmelserna dock inte i kraft förrän kommunfullmäktiges beslut om upphävande av detaljplanen i denna del har vunnit laga kraft.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljö- och naturresursdepartementet, se bilaga 2.

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende i vilket landshövdingen Ulf Lönnqvist beslutat och avdelningsdirektören Lars Bergenudd varit föredragande har även 1:e länassessorn Staffan Dahlberg, tf länssarkitekten Bo Swahn, tf överlantmätaren Björn Naucner, länssantikvarien Leif Stenholm och miljövårdsdirektören Folke Plejmark deltagit.

Ulf Lönnqvist

Lars Bergenudd

BESLUT

1993-09-20

231-3338-93

Beslutet skall kungöras i länets författningssamling.

Bilagor

1. Karta med reservatsgränser angivna
2. Hur man överklagar (B:1)
3. Skötselplan jämte kartor
4. Fastighets- och markägarförteckning

SÄNDLISTA

Kopia av beslut och bilaga 1 till:

Statens naturvårdsverk 2 ex + bilagorna 2 och 3
Boverket

Riksantikvarieämbetet

Sjöfartsverket, delgivningskvitto

Domänskog AB, Box 1204, 351 12 Växjö

Domänskog AB, Växjövägen 26, 331 43 Värnamo

Skogsvårdsstyrelsen 2 ex + bilagor 3 och 4

Fastighetsbildningsmyndigheten i Västra distriktet
Vägverket 2 ex

Kustbevakningen, Brygggarberget, Karlskrona

Karlshamns polisdistrikt, 374 37 Karlshamn

Marinkommando Syd 3 ex, delgivningskvitto

Sölvesborgs kommun, kommunkansliet 10 ex + bilagorna 2 och 3

Blekinge museum + bilaga 3

Sydkraft, Asarum, delgivningskvitto

Televerket, Kristianstad, delgivningskvitto

Markägarna enligt förteckning i bilaga 4, delgivningskvitto + bilagorna 2 och 3

Länsförbundet av LRF, Karlskronagatan 36 + bilaga 4

372 37 Ronneby + delgivningskvitto

LRF:s juridiska byrå, Klostergatan 13, 352 31 Växjö + delgivningskvitto + bilaga 4

Advokatfirman Widner, Råbygatan 2, 222 20 Lund + delgivningskvitto

Länsförbundet av Svenska Naturskyddsföreningen, [redacted]

[redacted]
bilaga 3

Sölvesborgs naturvårdsförening, [redacted]

Blekinge ornitologiska förening, [redacted]

Västblekinges ornitologiska förening [redacted],

[redacted]
Blekinge Båtförbund, Sunnavägen 5, 371 39 Karlskrona

Listerlandets jaktvårdsområde

Blekinge läns jaktvårdsförening

[redacted]
[redacted]

BESLUT

1993-09-20

231-3338-93

[REDACTED] Kvartärgeologiska institutionen, Lunds
universitet

[REDACTED] +
bilaga 3
Länsstyrelsen i Kristianstads län, 291 86 Kristianstad +
bilaga 3
Radio Blekinge, Box 305, 371 25 Karlskrona + bilaga 3

Sölvesborgs-Tidningen, G Skolgatan 4, 294 00 Sölvesborg
+ bilaga 3
Sydöstran, Repslagargatan 6, 294 00 Sölvesborg

Naturresurs - Plan 20 ex + bilagorna
Miljö-Hälsa-Vård
Miljövårdsdirektören
Länsantikvarien + bilaga 3
Länsarkitekten + bilaga 3
Fiskeridirektören + bilaga 3
Lantbruksdirektören
Lantmäteriet + bilaga 3
Registret + bilagorna 2 och 3
Administrativ service "Press"
Akten + bilagorna 2, 3 och 4

/VAO